

3. Оврамець Ю. О. Адміністративно-правові процедури публічних закупівель в Україні. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право. Національний університет біоресурсів і природокористування України, Київ, 2023. 282 с.

4. Юрій Е. О. Дослідження кількісних показників функціонування системи публічних закупівель в Україні. *Галицький економічний вісник*. Т. : ТНТУ, 2024. Том 87. № 2. С. 148–154.

5. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>.

УДК 336.221

Никифорова Анастасія Вікторівна, студентка

Науковий керівник: Єгоричева С. Б., д.е.н., проф.

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

ЗМІНИ В ОПОДАТКУВАННІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Війна в Україні стала не лише гуманітарною катастрофою, але й суттєвою економічною кризою. За даними Національного банку України, у 2022 році валовий внутрішній продукт країни скоротився на 29,1%, що є найгіршим показником за всю історію незалежності держави. Це призвело до значних втрат у бізнес-секторі, зокрема, за оцінками Міністерства економіки України, близько половини малих і середніх підприємств зупинили свою діяльність або працювали в умовах значного зниження обсягів виробництва. Одним із основних напрямів адаптації до нових умов стала зміна податкового законодавства. Податкові зміни, прийняті впродовж 2022-2024 років, спрямовані на полегшення навантаження на підприємств, особливо в умовах воєнного стану.

У 2022 році, з початком війни, уряд України вживав термінові заходи для підтримки бізнесу та економіки в умовах надзвичайного стану. Одним із перших рішень стало введення пільгових ставок для платників єдиного податку, що дозволило малому бізнесу знизити ставки до 2% від доходу. Це рішення стало важливим кроком, адже дало можливість підприємцям продовжувати свою діяльність навіть у складних умовах [1]. Крім того, уряд запровадив відстрочку податкових зобов'язань, що зменшило фінансовий тягар на підприємства. Встановлення мораторію на проведення перевірок також дало бізнесу можливість зосередитися на адаптації до нових умов, не витрачаючи ресурси на підготовку до перевірок. Для підприємств, які були змушені припинити свою діяльність через бойові дії, було введено пільги на сплату єдиного соціального внеску на період військового стану. Одночасно підприємства, що перемістилися в інші регіони або зазнали значних втрат, отримали можливість перейти на спрощену систему оподаткування без дотримання додаткових умов.

У першому кварталі 2022 року понад 15% українських підприємств тимчасово призупинили свою діяльність через бойові дії та руйнування інфраструктури. Уряд виділив понад 20 мільярдів гривень на підтримку малого та середнього бізнесу, зокрема, на пільгові кредити та допомогу для виплати зарплат працівникам. Близько 30% підприємств перейшли на нові форми оподаткування, що дозволило їм продовжувати діяльність навіть у критичних умовах.

До середини 2023 року економічна ситуація у країні почала стабілізуватися, хоча війна продовжувалася. Багато підприємств відновили свою діяльність, а уряд почав повертатися до довоєнних норм регулювання економіки [2]. Основні зміни цього року включали відновлення звичайних ставок податку на прибуток для всіх підприємств, за винятком тих, що працюють у зонах бойових дій або мають значні пошкодження від війни. Також продовжувався мораторій на проведення перевірок і вводилися автоматичні податкові канікули для підприємств, розташованих на тимчасово окупованих територіях. Статистика показала, що кількість підприємств, які повернулися до звичайної системи оподаткування, зросла на 12%. Приблизно 18% підприємств на тимчасово окупованих територіях продовжували свою діяльність завдяки автоматизованому підпорядкуванню, а 22% підприємств, які зазнали серйозних руйнувань, отримали відстрочку від сплати податків на суму понад 5 мільярдів гривень [3].

2024 рік став періодом продовження адаптації податкової системи до воєнного стану. Кабінет Міністрів прагнув зробити податкову політику більш гнучкою та орієнтованою на потреби суб'єктів підприємництва у зонах бойових дій та постраждалих регіонах. Особлива увага була приділена цифровізації податкових процесів, що значно спростило адміністрування та зменшило навантаження на бізнес. Серед основних змін цього року було введення пільг для підприємств, що зазнали великих втрат через війну, продовження мораторію на проведення податкових перевірок у зонах бойових дій та на тимчасово окупованих територіях, а також запровадження нових онлайн-інструментів для подачі податкових декларацій та сплати податків. Уряд також запропонував нові

механізми підтримки бізнесу в постраждалих регіонах, включаючи пільгові кредити та відшкодування податкових зобов'язань.

Статистичні дані за 2024 рік свідчать про значні позитивні зміни в бізнес-середовищі України. Більше 40% господарських суб'єктів, що функціонують у постраждалих регіонах, активно працювали над відновленням своєї діяльності. Однією з ключових тенденцій стало впровадження цифрових податкових платформ: понад 60% підприємств у відновлювальних регіонах перейшли на нові системи. Це не лише спростило процес звітності, але й значно зменшило кількість помилок, що, в свою чергу, підвищило загальний рівень збору податків. Згідно з даними уряду, понад 30% підприємств у цих регіонах змогли отримати пільги на загальну суму понад 15 мільярдів гривень. Ці заходи стали важливими для підтримки бізнесу в умовах економічних викликів. Завдяки цифровізації, більше половини суб'єктів підприємництва перейшли на автоматизовані системи податкової звітності, що суттєво зменшило навантаження на податкову службу і ще більше збільшило обсяги збору податків. Крім того, протягом 2024 року спостерігалось зростання кількості новостворених бізнесів на 10% у порівнянні з попереднім роком. Це свідчить про відновлення економічної активності та оптимізм підприємців у майбутньому. Таким чином, рік став важливим етапом для розвитку бізнесу в Україні, незважаючи на складні умови [4].

Зміни в оподаткуванні під час воєнного стану в Україні стали важливими інструментами для забезпечення економічної стабільності та підтримки бізнесу в умовах війни. Пільги для підприємств, автоматичні податкові канікули та цифровізація податкових процесів дозволили багатьом підприємствам адаптуватися до нових умов і зберегти свою діяльність у складний період. Протягом 2022-2024 років уряд України зажив достатньо заходів для підтримки бізнесу, зокрема малого та середнього, через запровадження пільг, автоматичних податкових канікул та механізмів компенсації збитків. Ці кроки допомогли підприємствам адаптуватися до надзвичайних умов і зберегти економічну діяльність в умовах війни.

Література

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15 березня 2022 року № 2120-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>.
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану: Закон України від 30 червня 2023 року № 3219-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3219-IX#Text>.
3. Оподаткування підприємств в Україні. URL: <https://buh.ua/ua/taxation-of-enterprises>.
4. НАБУ. Макроекономічні показники. URL: <https://nabu.ua/ua/makroekonomichni-pokazniki.html>.

УДК 658.15

Носенко Дарина Олександрівна, студентка

Науковий керівник: Свистун Л.А., к.е.н., доц.

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Управління фінансовими ресурсами є актуальним питанням для розвитку суб'єктів малого та середнього підприємств, так як правильний підхід дозволить зміцнити їх фінансовий стан в нестабільних умовах сьогодення для мінімізації ризиків. Розроблення та реалізація стратегії, вдосконалення форм управління фінансовими ресурсами може істотно покращити результативність діяльності. На даний момент часу в країні спостерігається зростання вартості запозичених коштів, інфляційних процесів, нестабільності цін на сировину та комплектуючі, що означає для вітчизняних виробників – треба нарощувати власні фінансові ресурси та залучати додаткові ресурси із зовнішніх джерел фінансування.

До складу найважливіших управлінських завдань належить випереджувальне виявлення випадкових перетворень, пов'язаних із руйнуванням планів щодо управління фінансовими ресурсами та прийняття заходів з оперативної та адекватних протидії небажаним змінам або сприянню використанню перспективних можливостей, що виникли.

Процес управління фінансовими ресурсами підприємства можна розглядати як послідовність управлінських дій, спрямованих на визначення цілей, вибір форм і джерел залучення фінансових ресурсів, а також розробку різних методів впливу та контролю, організації та оптимізації використання можливостей для досягнення цих цілей.

Серед управлінських завдань, які вирішуються в рамках цього процесу, можна виділити: